

УДК 33.053.22:338.3

О. В. Коваленкодоктор економічних наук, професор
Запорізька державна інженерна академія**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ
БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

У статті узагальнено теоретичні й практичні аспекти процесу управління оборотними активами підприємства із застосуванням інформації щодо руху грошових коштів, структури дебіторської та кредиторської заборгованості, що надасть змогу сформулювати основні висновки й пропозиції щодо технології своєчасних управлінських заходів для запобігання неплатоспроможності будівельного підприємства.

Ключові слова: оборотні активи, дебіторська заборгованість, платоспроможність, ліквідність, процес управління.

I. Вступ

Ефективність використання оборотних активів на підприємстві має важливе значення, оскільки істотно впливає на загальну ефективність використання всієї сукупності засобів, залучених підприємством. Це пояснюється тим, що тривалість обороту основних і оборотних коштів суттєво відрізняється через принципові відмінності за характером їх участі у виробничому процесі, оскільки перші неодноразово беруть участь у процесі виробництва, а оборотні активи – один раз, повністю споживаючись у кожному його циклі. Обороти основних фондів вимірюються роками, тоді як оборотні активи протягом року здійснюють, як правило, декілька оборотів. Отже, оборотний капітал багато в чому визначає загальні темпи та ефективність виробництва. Значний внесок у розробку проблем управління оборотними активами зробили такі вчені-економісти: І. Бланк, О. Орлов, Б. Коласс, Г. Кірейцев, М. Крейнїна, А. Поддєрьогін, А. Шеремет та ін. Але потребує уваги науковців узагальнення теоретичних аспектів процесу управління оборотними активами промислового підприємства як запоруки стабільного фінансового стану підприємства, функціонуючого в умовах мілкого кризового середовища.

II. Постановка завдання

Метою статті є теоретичне узагальнення засад процесу управління оборотними активами підприємств будівельного комплексу України, спроба визначити межі діяльності менеджменту для того, щоб правильно визначити його цільову орієнтацію, комбінацію та змістову характеристику заходів щодо запобігання неплатоспроможності, реалізація яких буде сприяти підвищенню ефективності функціонування підприємств.

III. Результати

У системі заходів, спрямованих на підвищення ефективності роботи підприємства

і зміцнення його фінансового стану, важливе місце посідають питання раціонального використання оборотних активів. Пошук шляхів поліпшення процесу управління оборотними активами передбачає, насамперед, впровадження сучасних технологій та інших досягнень науково-технічного прогресу, що забезпечує економію ресурсів, здешевлення виробництва і зростання якості продукції. Важливу роль у цьому відіграє вдосконалення відносин з іншими господарюючими суб'єктами, контрагентами цього підприємства. Мова йде про вдосконалення умов матеріально-технічного обслуговування. Крім того, покращання становища на ринку передбачає стабільність у відносинах з покупцями, вибір форм розрахунків, що гарантують платежі й забезпечують прискорення завершення реалізації продукції і надходження коштів на рахунок підприємства. Це не тільки сприяє поліпшенню фінансового стану конкретного підприємства, а й забезпечує закріплення господарських зв'язків, поліпшення фінансової та платіжної дисципліни. Ефективність використання оборотних активів не можна вимірювати за допомогою одного показника. Для цього необхідна система показників, серед яких значущими є показники ліквідності та платоспроможності підприємства. Ознаками кризи платоспроможності є періодичний та всетриваліший дефіцит грошових коштів підприємства для виконання поточних, довгострокових зобов'язань і фінансування господарської діяльності. Зовнішнім проявом такого становища є ситуація неплатоспроможності, яка характеризується затримкою у часі здійснення поточних платежів (порушення термінів сплати у зв'язку з недостатністю грошей на поточних рахунках) і, як наслідок, сплатою економічних санкцій (штрафів, пені) за господарськими договорами, появою протроченої кредиторської заборгованості та непогашених кредитів і позик. За даними фінан-

сової звітності підприємств, у 2012–2013 рр. оборотні активи становили майже половину валюти балансу підприємств промисловості, а в будівництві – понад 63%. Платоспроможність (ліквідність) – один з основних якісних показників діяльності підприємства, що характеризує стійкість підприємства, його здатність своєчасно та в повному обсязі відповідати за своїми зобов'язаннями: провести розрахунки за короткостроковими зобов'язаннями (розрахуватися з працівника-

ми по оплаті праці, з постачальниками за отримані товарно-матеріальні цінності, з банками за кредитами та ін.). Тобто основними ознаками платоспроможності є: а) наявність у достатньому обсязі коштів на поточних рахунках; б) відсутність простроченої кредиторської заборгованості [2, с. 37]. Слід наголосити, що останніми роками одним із значущих оборотних активів є дебіторська заборгованість (табл. 1).

Таблиця 1

**Оборотні активи підприємств за видами економічної діяльності
(без урахування банків) [8] на кінець року, млн грн**

	Код за КВЕД–2010	Роки	Оборотні активи, всього	У тому числі		
				Запаси	Поточні біологічні активи	Дебіторська заборгованість
Усього		2012	2961086,7	673552,2	15051,3	1701397,3
		2013	3069041,5	683587,8	13226,7	1778103,7
Сільське, лісове та рибне господарство	А	2012	174753,1	60542,7	12152,7	85340,5
		2013	195021,3	66754,2	11873,7	98290,2
Промисловість	В+С+D+E	2012	798152,2	204438,9	2183,3	498079,0
		2013	838708,6	223348,3	1085,4	512093,2
Будівництво	F	2012	165004,0	37309,1	6,3	92631,0
		2013	186205,6	47075,4	3,3	98888,6

В основі зобов'язань завжди лежить дієздатність юридичної або фізичної особи своїми діями набувати прав і створювати для себе юридичні обов'язки, нести відповідальність за здійснені правопорушення. Здатність особи мати права та обов'язки є правоспроможністю. Дієздатність і правоспроможність нерозривно пов'язані між собою, виникають одночасно, тобто відповідні особи набувають властивості правосуб'єктності. Платоспроможність і ліквідність розглядають як невід'ємні поняття ринкової економіки. У перекладі з лат. "ліквідність" – "рідкий, що розтікається", тобто здатний змінювати свою форму. Зазвичай підприємство ліквідне, якщо його поточні активи перевищують поточні зобов'язання, але саме по собі це перевищення не дає повної характеристики ліквідності. Тому для оцінювання ліквідності використовуюється система показників, які відіграють суттєву роль, адже вони є зручним засобом узагальнення величезного обсягу фінансових даних та є інструментом порівняльного аналізу діяльності підприємств. Одним із найважливіших аспектів аналізу ліквідності та платоспроможності є визначення впливу окремих факторів на приріст результативного показника. Для цього використовують такі методи: ланцюгових підстановок, індексний, абсолютних і відносних різниць, інтегральний та ін. [10, с. 256]. Явище платоспроможності (і відповідно неплатоспроможності) надзвичайно різноманітне за своїми зовнішніми проявами та наслідками для підприємства. Інформаційною базою оцінювання статичної платоспроможності є бухгалтерський баланс підприємства, в якому фіксуються станом на звітну дату залишки активів та пасивів підприємства.

Статичну платоспроможність досліджують у певному часовому періоді й характеризує здатність підприємства до виконання планових платежів і термінових зобов'язань за рахунок наявних залишків грошових активів. Оцінювання динамічної платоспроможності здійснюється на підставі аналізу грошового обороту підприємства, тобто визначення та порівняння розмірів вхідного (надходження грошей) та вихідного (витрачення грошей) грошових потоків підприємства протягом певного періоду часу. Перспективна платоспроможність підприємства визначає потенційні можливості виконання платіжних зобов'язань і витрат, враховує потенційні надходження та необхідні грошові витрати протягом майбутнього періоду. Перспективну платоспроможність дає змогу оцінити коефіцієнт чистої виручки, який показує частку вільних грошових коштів у виручці. У закордонній практиці платоспроможність оцінюють за обсягами власного оборотного капіталу та за коефіцієнтом чистих активів. Цей коефіцієнт має практичний зміст тільки у разі, коли є неліквідні запаси й безнадійна дебіторська заборгованість. Враховуючи підхід до визначення необхідного обсягу витрачення грошових коштів (платоспроможних потреб), платоспроможність використовують для оцінювання можливості виконання зовнішніх (термінових) зобов'язань; оцінювання можливості продовження фінансування поточної діяльності; оцінювання ступеня покриття зовнішніх термінових зобов'язань та планових витрат. Фінансовий стан підприємства з ознаками поточної неплатоспроможності на початку кінці звітного кварталу відповідає законодавчому визначенню боржника, який неспроможний виконати свої грошові зобов'язання

перед кредиторами, у тому числі зобов'язання щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), протягом трьох місяців після настання встановленого строку їх сплати. Ознаки критичної неплатоспроможності, що відповідають фінансовому стану потенційного банкрутства, мають місце, якщо на початку й у кінці звітної квартили, що передував поданню заяви про порушення справи про банкрутство, мають місце ознаки поточної неплатоспроможності, а коефіцієнт покриття і коефіцієнт забезпечення власними засобами в кінці звітної квартили менше від їх нормативних значень – 1,5 і 0,1 відповідно [6]. Коефіцієнт покриття (Кп) характеризує достатність оборотних коштів підприємства для погашення своїх боргів і визначається як співвідношення суми оборотних коштів до загальної суми поточних зобов'язань за кредитами банку, інших позикових коштів і розрахунків з кредиторами. Його зростання може бути викликано лише випереджальним зростанням оборотних активів. З балансових співвідношень виходить, що саме по собі зменшення кредиторської заборгованості неможливе без еквівалентного зменшення ліквідних активів, тому найприйнятнішим засобом підвищення поточної ліквідності є нарощування оборотних коштів за рахунок результатів господарської діяльності з одночасним збільшенням пасивної частини прибутків. Таким чином, критерієм відновлення платоспроможності є здобуття в планованому періоді прибутків у розмірі, необхідному для забезпечення двократного перевищення поточних активів над поточними зобов'язаннями. В економічно розвинутих країнах нормативне значення коефіцієнта поточної ліквідності, яке становить 2,0, розглядають як безпечне значення, яке залежить від особливостей галузі, форми розрахунків за товари і послуги, тривалості виробничого циклу, структури запасів, тобто ліквідних запасів має вистачати для безумовного виконання короткострокових зобов'язань. Отже, значення показника не може опускатися нижче 1,0. Співвідношення поточних активів і короткострокових зобов'язань нижче ніж 1:1 свідчить про високий фінансовий ризик, оскільки підприємство не в змозі оплатити свої рахунки. Співвідношення 1:1 припускає рівність поточних активів і короткострокових зобов'язань. Проте, враховуючи різний рівень ліквідності активів, можна припустити, що не всі активи будуть негайно реалізовані, а тому виникає загроза для фінансової стабільності підприємства. Коефіцієнт забезпечення власними засобами характеризує наявність у підприємства власних оборотних коштів, необхідних для його фінансової сталості, і визначається як співвідношення різниці між обсягами джерел власних та прирівняних до них коштів і

фактичною вартістю основних засобів та інших необоротних активів до вартості наявних у підприємства оборотних активів – виробничих запасів, незавершеного виробництва, готової продукції, грошових коштів, дебіторської заборгованості та інших оборотних активів. О. О. Орлов і К. І. Залогіна наполягають, що попереднє оцінювання масштабів кризового фінансового стану підприємства проводять на основі аналізу окремих аспектів кризового розвитку підприємства за попередні етапи. Практика фінансового менеджменту використовує при оцінюванні масштабів кризового фінансового стану підприємства три принципові характеристики: легка фінансова криза; глибока фінансова криза; фінансова катастрофа. При необхідності кожна із цих характеристик може одержати більш поглиблену диференціацію [7, с. 51]. С. Я. Салига і Н. В. Нестеренко зауважують, що основу аналізу становить порівняння фактичних показників-індикаторів із плановими (нормативними) і виявлення розмірів відхилень у динаміці. Збільшення розміру негативних відхилень у динаміці характеризує наростання кризових явищ фінансової діяльності підприємства, що генерують загрозу його банкрутства [9, с. 62]. А. В. Зубкова пропонує застосовувати довідкові нормативні значення фінансових коефіцієнтів, зокрема показників ліквідності, для формулювання висновків щодо нормальних, проблемних і кризових показників [3, с. 37]. Існуюча методика [6] передбачає здійснення розрахунків індикаторів загрози банкрутства підприємства на підставі аналізу статей балансу і звіту про фінансові результати, не враховуючи структуру оборотних активів і поточних зобов'язань підприємства, а також впливу на валюту балансу “непередбачених” активів і зобов'язань, інформацію про які підприємства повинні розкривати у фінансовій звітності, оскільки досягти мети проведення діагностики – встановити реальну картину фінансового становища підприємства – можливо лише за умов врахування аналітиком усіх перелічених чинників і показників.

Підприємства будівельної галузі мають значні розміри дебіторської заборгованості бюджету, зокрема, з податку на додану вартість, оскільки, як правило, будівництво об'єктів здійснюється довгостроково, а звітним періодом для нарахування та сплати податку на додану вартість є календарний місяць, тому протягом усього періоду будівництва податковий кредит превалює над розмірами податкового зобов'язання підприємства-забудовника. Дебіторська заборгованість бюджету становить до 10% оборотних активів будівельного підприємства, тому при визначенні коефіцієнта поточної та швидкої ліквідності, коефіцієнта забезпечення власними засобами та інших показни-

ків, які мають у розрахунках дані рядка 170 балансу “Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом” необхідно сумарний обсяг оборотних активів коригувати на суму заборгованості держави перед підприємством, яка має тенденцію до збільшення, оскільки зазначені кошти є “замороженими” активами, які держава заборгувала підприємствам-забудовникам і якими підприємство не може користуватися в поточній діяльності. Тобто, у зв'язку з наведеним, при визначенні розміру поточних активів підприємства необхідно здійснити їх коригування на величину заборгованості бюджету за невиконане в установлений термін зобов'язання з відшкодування податку на додану вартість (P_i):

$$A = OA + ВМП - АВ - P_i, \quad (1)$$

де A – оборотні активи;

OA – всього оборотних активів за даними балансу;

$ВМП$ – витрати майбутніх періодів;

$АВ$ – аванси видані;

P_i – заборгованість бюджету за невиконаним у встановлений термін зобов'язанням з відшкодування податку на додану вартість (за наявності).

Розмір платежів з обслуговування заборгованості держави розраховують, виходячи з об'ємів і тривалості періоду заборгованості за кожним з невиконаних у строк державних зобов'язань, дисконтованих за ставкою НБУ на момент появи заборгованості:

$$Z = \sum_{i=1}^n \frac{P_i \times T_i \times S_i}{365}, \quad (2)$$

де Z – сума заборгованості бюджету з відшкодування податку на додану вартість;

P_i – розмір заборгованості бюджету за i -му не виконаному в установлений термін зобов'язанню;

T_i – тривалість періоду заборгованості;

S_i – пеня на рівні 120% облікової ставки Національного банку України, встановленої на момент виникнення пені, протягом строку її дії.

Чинне законодавство дає змогу нарахувати пені на величину заборгованості бюджету за невиконане в установлений термін зобов'язання з відшкодування податку на додану вартість у розмірі 120% облікової ставки Національного банку України, встановленої на момент виникнення пені, протягом строку її дії трактувати як “непередбачені активи” для проведення аналітичних розрахунків за кожний період заборгованості з податку на додану вартість і суму заборгованості, задекларованої підприємством, оскільки в балансі така інформація не надається користувачам. Така інформація про облікову оцінку акумулюється в забалансовому обліку підприємства, який використовують для накопичення інформації про наявність непередбачених активів, щодо яких

існує ймовірність надходження економічних вигід. Зазначені активи виникли при узгодженні попередніх господарських операцій і стануть реальними, якщо відбудеться або не відбудеться в майбутньому одна чи кілька невизначених подій. Це визначення включає три основні характеристики непередбачених активів: 1) наявна обставина; 2) невизначеність кінцевого результату цієї обставини; 3) вирішення невизначеності на основі однієї або кількох майбутніх подій. Інформація про існування таких активів необхідна для розкриття її у примітках до фінансових звітів. Загальні методологічні принципи обліку, подання та розкриття потенційних активів і зобов'язань підприємства викладені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку № 11 “Зобов'язання”. Списуються непередбачені активи відповідно до того, як їх визнають чи не визнають при вирішенні невизначених подій. Таким чином, непередбачені (умовні) активи не відображають у фінансовій звітності, однак у поточній діяльності і, зокрема, при проведенні аналітичних розрахунків відсутність такої інформації призводить до викривлення показників ліквідності (поточної та швидкої), платоспроможності та інших коефіцієнтів. Тому за даними обліку розрахунків з бюджетом з урахуванням умовних активів за даними позабалансового обліку необхідно формувати аналітичну таблицю для аналізу стану дебіторської заборгованості бюджету з податку на додану вартість за часом виникнення. Цей аналіз здійснюють за даними податкової та фінансової звітності підприємства й використовують для потреб антикризового управління. За кожним видом непередбачених активів наведено таку інформацію: стислий опис зобов'язання бюджету з податку на додану вартість та його розмір; невизначеність щодо суми додаткових активів, які можливі до отримання в результаті погашення заборгованості з податку на додану вартість з урахуванням фінансових санкцій, установлених законодавством та строку (-ів) погашення; загальна сума очікуваного погашення податкової заборгованості.

Для коректного розрахунку величини можливих до подання зобов'язань необхідно застосовувати формулу:

$$P = Z_s + (k_{czs} \times DZ_i) + PZ + (k_k \times CZ), \quad (3)$$

де P – сума, можливих до пред'явлення зобов'язань;

Z_s – короткострокові займи;

k_{czs} – коефіцієнт долі довгострокових зобов'язань, які підлягають оплаті в поточному періоді. Розраховують як величину обернено до середнього строку погашення довгострокових зобов'язань підприємства;

DZ_i – довгострокові займи, які підлягають погашенню у звітному періоді;

PZ – проценти за користування короткостроковими й довгостроковими займами, які підлягають погашенню у звітному періоді;

k_k – коефіцієнт розрахунку коригування розміру заборгованості на непередбачені (умовні) зобов'язання (індекс інфляції, річні відсотки, пені за вимогами законодавства та укладених договорів);

CZ – кредиторська заборгованість за товари (роботи, послуги).

Для визначення показника “кредиторська заборгованість” (CZ) розмір поточних зобов'язань коригується на величину поточних зобов'язань по розрахункам за отриманими авансами, оскільки вони по суті є розподіленою за часом оплатою закінчених етапів (стадій) виробництва замовленої продукції і теоретично не можуть підлягати поверненню, а списання їх з балансу відбудеться лише у момент відвантаження готової продукції, товарів (робіт, послуг):

$$CZ = ZT - AO, \quad (4)$$

де ZT – поточні зобов'язання за товари (роботи, послуги);

AO – поточні зобов'язання по розрахункам за отриманими авансами.

При визначенні короткострокових зобов'язань необхідно здійснити коригування рядка 540 балансу “Поточні зобов'язання за розрахунками за отриманими авансами”, оскільки вони є по суті розподіленою за часом оплатою закінчених етапів (стадій) будівництва та теоретично не можуть підлягати поверненню, а списання їх з балансу відбудеться лише у момент відвантаження готової продукції, товарів (робіт, послуг). Таким же принципом слід керуватися при визначенні розміру фінансового покриття, яким володіє підприємство, оскільки видані аванси будуть закриті виконанням робіт, наданням послуг і продукції постачальниками підприємства.

Вірогідність настання неплатоспроможності підприємства можна оцінити як вірогідність настання події, коли сума фінансового покриття, що є у підприємства, опиниться менше ніж величина можливих до подання зобов'язань, тобто $(A - P) < 0$. Аналогічний алгоритм слід використовувати при розрахунку показників ліквідності, коефіцієнта забезпечення власними засобами та інших, у яких застосовуються показники оборотних активів та поточних зобов'язань підприємства.

IV. Висновки

У статті доведено, що підприємства будівельної галузі мають значні розміри дебіторської заборгованості бюджету, зокрема, з податку на додану вартість, тому запропоновано при визначенні розміру оборотних активів здійснювати їх коригування на величину заборгованості бюджету по невиконаному в установленний термін зобов'язанню з відшкодування податку на додану вартість для чого проводити аналітичні розрахунки. Для потреб управління необхідно враховувати вимоги чинного законодавства України, що передбачають захист інтересів кредиторів. Для коректного розрахунку величини

можливих до подання зобов'язань необхідно враховувати коефіцієнти розрахунку коригування розміру заборгованості на непередбачені (умовні) зобов'язання (індекс інфляції, річні відсотки, пені за вимогами законодавства та укладених договорів). Необхідність поглибленого аналізу зобов'язань (боргів) підприємства обумовлена тим, що експертиза зобов'язань підприємства та визначення їх реального обсягу (виходячи з оцінки їх обґрунтованості та безперечності) є необхідною передумовою визначення вартості чистих активів, а вивчення їх якісних характеристик – причин виникнення, характеру взаємовідносин із суб'єктом боргу, майнового забезпечення, терміновості тощо – дає змогу визначити ймовірність виникнення ситуації банкрутства з ініціативи кредитора. Аналогічний алгоритм слід використовувати при розрахунку показників швидкої ліквідності, коефіцієнту забезпечення власними засобами та інших, в яких застосовуються показники оборотних активів та поточних зобов'язань.

Список використаної літератури

1. Воробійов Ю. М. Фінансова безпека будівельних підприємств : монографія / Ю. М. Воробійов, О. І. Воробійова, О. Г. Блажевич. – Сімферополь : АРІАЛ, 2013. – 180 с.
2. Давиденко Н. М. Ліквідність та платоспроможність як показники ефективності фінансового менеджменту підприємства / Н. М. Давиденко // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 2. – С. 36–40.
3. Зубкова А. В. Приєми антикризисного менеджменту : прак. посіб. для бизнесменів и студентів / А. В. Зубкова. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2008. – 397 с.
4. Макаруч І. Основні показники оцінки платоспроможності та ліквідності підприємств та методика їх визначення / І. Макаруч // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 7. – С. 36–41.
5. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства : навч. посіб. / В. О. Мец. – Київ : Вища школа, 2003. – 120 с.
6. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : Наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. № 14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon/rada.gov.ua.
7. Орлов О. О. Експрес-діагностика банкрутства на основі даних бухгалтерської звітності за новими Національними стандартами України / О. О. Орлов, К. І. Залогіна // Вісник НАН України. – 2000. – № 2. – С. 51–55.
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
9. Салига С. Я. Управління фінансовою санацією підприємства : навч. посіб. для

студ. вищ. навч. закладів / С. Я. Салига, О. І. Дацій, Н. В. Нестеренко, О. В. Се-ребряков. – Київ : ЦНЛ, 2005. – 237 с.

10. Терещенко О. О. Управління фінансовою санацією підприємств / О. О. Терещенко. – Київ : КНЕУ, 2006. – 552 с.

Стаття надійшла до редакції 19.01.2015.

Коваленко Е. В. Теоретические аспекты процесса управления оборотными активами строительных предприятий

В статье обобщены теоретические и практические аспекты процесса управления оборотными активами предприятия с применением информации о движении денежных средств, структуры дебиторской и кредиторской задолженности, что позволяет сформировать основные выводы и предложения по применению технологии своевременных управленческих мероприятий для упреждения неплатежеспособности строительного предприятия.

Ключевые слова: оборотные активы, дебиторская задолженность, платежеспособность, ликвидность, процесс управления.

Kovalenko E. Theoretical Aspects of Management of Operating Assets in Construction Companies

The article summarizes theoretical and practical aspects of management of operating assets of an enterprise with use of information on cash flow, structure of receivables and payables, and will enable to arrive at conclusions and proposals on technology of timely administrative measures to prevent insolvency of a construction company.

The purpose of the study is a theoretical generalization of aspects of the management process of turnaround assets of enterprises of the building complex of Ukraine, determination of management application field, in order to properly set its target and to determine combination and content characteristics of measures to prevent insolvency, which implementation will increase the efficiency of enterprises.

The article proves that enterprises of the construction industry have a significant size of budget receivables, particularly in a form of value added tax, so the author proposes, while determining the size of current assets, to carry out an adjustment on value of budget debt of non-timely performed obligations to recover tax added value after conducting some analytical calculations. For the purposes of management there must be taken into account requirements of current legislation of Ukraine for protection of creditors. For correct calculation of possible obligations, one should take into account factors of calculation of correction of debt volume towards contingent liabilities (inflation rate, annual interest, penalties and legal requirements for contracts signed). The need for in-depth analysis of liabilities (debts) of a company is due to the fact that examination of enterprise obligations and determination of their real volume (based on assessment of their validity and undisputed rights) is a prerequisite for determining net asset value, and the study of their qualitative characteristics – causes, nature of the relationship with a subject of debt, collateral security, urgency, etc. – helps to determine a likelihood of bankruptcy situation on a creditor's initiative. The same algorithm should be used in calculation of quick liquidity indices, factor of provision of own means and others, for which there are used indices of current assets and current liabilities.

Key words: current assets, accounts receivable, solvency, liquidity, management process.